

Input til evaluering af pædagoguddannelsen fra Dansk Forfatterforening

Fremtidens borgere går alle i børnehave

Små børn kan ikke selv læse. De har brug for en voksen, der tager dem i hånden og åbner bøgernes verden sammen med dem. Derfor mener vi, at børnebøger og højtlesning skal skrives eksplicit ind som del af pædagoguddannelsens bekendtgørelse.

Det står rigtigt skidt til med de danske børns læselyst og -færdigheder: blot 20% af de danske 4. klasses elever kan rigtig godt lide at læse, sammenlignet med 43% på internationalt niveau¹, og andelen af danske elever med meget svage læsefærdigheder er i Danmark på 16%². Men ikke kun hos de store børn, der selv kan/bør kunne læse, er det galt. I begyndelsen af 2020 kom det frem, at 48% af de kommunale børnehaver hverken læser eller på anden vis bruger bøger sammen med børnene³. Det er alt for mange i betragtning af, at børns evne til læsetilgængelse bygger på færdigheder, der udvikles allerede før skolestart⁴. En tidlig indsats er afgørende, og det er pædagogers muligheder og kompetencer også!

I de nordiske lande udgives der hvert år mange nye børnebøger af høj kvalitet, men undersøgelser viser, at der dels er meget få bøger tilgængelige i vuggestuerne og børnehaverne i Danmark, og dem der er, er typisk gamle klassikere. Når det dels halter gevaldigt med udvalget og brugen af bøger i institutionerne, og pædagogstuderende samtidig ikke undervises i at opsøge og formidle børnebøger, kan de små børn i princippet nå skolealderen uden at møde en bog i deres institution. De børn, som heller ikke møder bøger i hjemmet, vil være sat bagud allerede ved skolestart.

Hvorfor er bøger så vigtige?

Bøger er vigtige, fordi de åbner verdener i forhold til at kunne lære, men også fordi de beriger livet, i forhold til at kunne være.

Højtlesning for børn i børnehavealderen bringer meget godt med sig: Det giver bedre læseforståelse, når barnet selv skal lære at læse, større ordforråd, bedre lytteevne og fremmer barnets kognitive udvikling⁵ - alt sammen ting, der kan måles og taler ind børns fremtidige muligheder. Men derudover er højtlesningen for barnet også et gode i sig selv. Det er nærvær, eventyr, hygge, samvær, ro, drømme – en æstetisk oplevelse, der skaber rum for nærvær og fortællinger, der ligger udover barnets egen hverdag og fremmer fantasien og kreativiteten

En uddannelse uden fortællinger?

Som bekendtgørelsen om uddannelsen til professionsbachelor som pædagog ser ud i dag, kan de studerende gå gennem en hel uddannelse uden at blive præsenteret for børnelitteraturen: Hvad den kan, og hvordan den bedst

---

¹ PIRLS 2016

² PISA 2018

³ EVA, Læringsmiljø i de kommunale børnehaver 2020

⁴ Early productive vocabulary predicts academic achievement 10 years later 2016

⁵ Reading to young children: A head-start in life? 2014, Early vocabulary development: The importance of joint attention and parent-child book reading 2011, Reading aloud to children: the evidence 2008, To Read or Not to Read: A Meta-Analysis of Print Exposure From Infancy to Early Adulthood 2003

formidles⁶. Det står i stærkt kontrast til, at højtlesningen er og bør være en vigtig af det pædagogiske arbejde, der skal udføres efter endt uddannelse, da højtlesning står nævnt i Den styrkede pædagogiske læreplan:

"Læringsmiljøet i dagtilbud må give børn adgang til bøger, skriveredskaber, papir og andre skriftlige produkter, så børn bliver introduceret til bøgernes univers og nysgerrige på skriftsproget, herunder får mulighed for at kigge i bøger, få læst højt og snakke med det pædagogiske personale om det, bøgerne rummer"⁷.

Det er vigtigt, at fremtidens pædagoger klædes på til at løfte denne opgave.

Forslag til løsning

Vi foreslår, at der i bekendtgørelsen under afsnittet Kompetencemål for specialiseringsdelen: dagtilbudspædagogik, 1) Barndom, kultur og læring tilføjes:

"Den studerende har viden om såvel ny som gammel børnelitteratur, ved hvordan den opsøges og kan formidle og anvende den i praktiske pædagogiske sammenhænge bl.a. igennem højtlesning".

OG under afsnittet Kompetencemål for Valgfrie områder, 1) Kreative udtryksformer tilføjes:

Den studerende har viden om børnelitteratur, højtlesning, fortalte universer og meddigtning

Desuden bør læsning, litteratur og fortællinger prioriteres således, at de eksplicit fremgår af professionshøjskolernes studieordninger, hvilket vi bemærker, at de ikke gør i dag.

De bedste hilsner

Morten Visby
Formand, Dansk Forfatterforening

Christine Bødtcher-Hansen
Direktør, Danske Forlag

---

⁶ Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som pædagog

⁷ Den styrkede pædagogiske læreplan